

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

aja

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Punkt Koncalaryjny i Obsługi Klienta	
wysł. dnia	27. LIS. 2014
L.dz.	Załącznik: .....
Podpis	

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

PS-II.431.51.2014

Kielce, dnia 26.11.2014 r.

Pan Sławomir Religa
Dyrektor
Niepublicznej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
„Przystań”
Małachów – Kolonia 2
27 – 440 Ćmielów

Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne wraz z zaleceniami z kontroli kompleksowej, która przeprowadzona została w dniach 23 – 24 i 27 października 2014 r. w Niepublicznej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Przystań” w Małachowie.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.),
- rozporządzenie MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej, w składzie:

- 1. Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 19), upoważnienie nr 984/2014 z dnia 21.10.2014 r. - przewodnicząca zespołu kontrolerów,
- 2. Pani Anna Konieczna** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 14), upoważnienie nr 983/2014 z dnia 21.10.2014 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.
2. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania.
3. Zaspakajanie potrzeb dzieci i respektowanie praw dzieci.
4. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli.

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie.

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Niepubliczna Placówka Opiekunczo – Wychowawcza „Przystań” w Małachowie prowadzona jest na zlecenie powiatu ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „RAZEM” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo. Placówka funkcjonuje na podstawie Umowy Nr 1/2010 o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej zawartej w dniu 21 lipca 2010 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim między powiatem ostrowieckim a Stowarzyszeniem „RAZEM” na Rzecz Osób niepełnosprawnych Umysłowo. Termin realizacji zadania określono w Umowie na okres 5 lat, począwszy od dnia 1 września 2010 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. W Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 stycznia 2014 r. dla placówki „Przystań” w Małachowie na rok 2014 ogłoszono koszt średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce - w wysokości 2971,25 zł.

Poza w/w placówka funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Statut aktualizowany był Uchwałą Nr 2/2014 z dnia 03.01.2014 r. Zarządu Stowarzyszenia „RAZEM” na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo w Ostrowcu Św., natomiast Regulamin - Uchwałą Nr 1/2014 z dnia 03.01.2014 r. Zarządu Stowarzyszenia. W obu dokumentach zmodyfikowano podstawy prawne, w oparciu, o które funkcjonuje placówka.

Zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówka prowadzi następującą dokumentację:

Ewidencję, która zawiera m.in.: nazwisko i imię dziecka, datę i miejsce urodzenia, adres zamieszkania, dane o rodzicach, imię i nazwisko opiekuna prawnego, dane osoby zobowiązanej do alimentacji, informacje dotyczące skierowania do placówki i postanowienia sądu o umieszczeniu w placówce, dane o miejscu w którym dziecko przebywa po odejściu z placówki, data opuszczenia placówki oraz powód opuszczenia.

Diagnozę psychofizyczną dziecka – placówka posiada opinie psychologiczne, które zawierają elementy diagnozy, o których mowa w rozporządzeniu, jednak kontrolujący stwierdzili, że nie mogą ich uznać za diagnozy psychofizyczne dzieci, ponieważ są niepełne. W opinii brak jest wskazań dotyczących pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz przygotowania dziecka do usamodzielnienia.

Indywidualny plan pomocy - w trakcie kontroli przeanalizowano 10 indywidualnych planów pomocy, prowadzonych przez 10 wychowawców. Plany opracowywane zostały niezwłocznie, po umieszczeniu dziecka w placówce, na okres pół roku. Plany zawierały cel główny, który uwzględniał działania określone w § 14 rozporządzenia, tj.: przygotowanie dziecka do usamodzielnienia oraz działania krótkoterminowe. Wszystkie cele i działania nakreślone zostały w ramach celu głównego – np. przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Plany prowadzone i modyfikowane są w sposób prawidłowy, a cele i działania są trafnie określone.

Karty pobytu – w trakcie kontroli przeanalizowano karty 10 wychowanków. Stwierdzono, że karty prowadzone są w formie punktowej. Karty uzupełniane są raz w miesiącu lub w razie potrzeby. Kontrolujący zaproponowali, by placówka zaprowadziła karty pobytu w formie opisowej.

Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych oraz karty udziału w zajęciach z opisem ich przebiegu dla wychowanków, którzy wymagają zajęć specjalistycznych – dokumentacja taka zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 w/w. rozporządzenia winna być prowadzona, ponieważ placówka zatrudnia psychologa. Psycholog pracuje w oparciu o Plan Pracy Psychologa w roku Szkolnym 2014/2015 zatwierdzonym przez dyrektora placówki (**zał. nr 1**). W planie uwzględnionych jest wiele działań psychologicznych, w tym min.: poradnictwo, diagnostycznych, terapeutycznych i profilaktycznych, a także poradnictwo odpowiadające potrzebom placówki. Należałoby również w planie pracy psychologa uwzględnić zadanie, jakim jest: opracowanie diagnozy psychofizycznej wychowanków. Zajęcia przeprowadzone są indywidualnie lub grupowo, według wcześniej opracowanego programu spotkań – **zał. nr 2** (w przypadku zajęć grupowych). Zajęcia są odpowiednio udokumentowane, w formie: kart udziału w zajęciach terapeutycznych grupowych i kart indywidualnej pracy psychologa z wychowankami (prowadzone dla 27 wychowanków). Poza w/w. psycholog prowadzi arkusze badań dla 9 wychowanków i arkusze obserwacji psychologicznej dla 28 wychowanków, a także sporządza opinię psychologiczną dla każdego dziecka. W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację prowadzoną przez psychologa dla 12 wychowanków.

Wśród dokumentacji wychowanków znajdowały się również testy przeprowadzone przez psychologa, tj.: „Ankieta uzdolnień *W czym jestem mistrzem*”, „Co lubię robić”, „O mnie”, „Test zdań niedokończonych J. Kostrzewskiego”, „Test figury złożonej Rey’a”, „Mój temperament”, itp. Stwierdzono, że wszystkie dokumenty prowadzone są prawidłowo i rzetelnie. Prowadzone zajęcia i ich różnorodność świadczą o dużym zaangażowaniu psychologa w pracę.

W okresie od dnia 12.09.2013 r. do dnia 30.06.2014 r. zatrudniona była w placówce również terapeutka. W dokumentacji terapeutki znajdowały się jedynie listy obecności wychowanków w zajęciach grupowych oraz wykaz spotkań grupowych (**zał. nr 3**). Pozostałej dokumentacji, którą zgodnie z rozporządzeniem winien prowadzić specjalista zatrudniony w placówce - nie stwierdzono.

Akta osobowe – w trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe 3 wychowanków – w aktach znajdowały się następujące dokumenty: postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, skierowanie do placówki, odpis skrócony aktu urodzenia, dokumentacja szkolna i medyczna oraz inne.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.) w placówce działa **zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka**, do zadań którego należy dokonywanie oceny dziecka w celu:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecka,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczania dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej. Następnie zespół powinien dokonać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół formułuje na piśmie wnioski dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu.

W placówce „Przystań” działa stały zespół, w skład, którego zazwyczaj wchodzi: dyrektor i pracownicy placówki (specjaliści: psycholog, koordynator ds. pedagogicznych, pracownik socjalny i wychowawcy). Placówka zaprasza również przedstawicieli szkół, do których uczęszczają wychowankowie, policji i PCPR – ów.

Z protokołu z posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który miał miejsce w dniu 24 czerwca 2014 r. wynika, że dokonano oceny zasadności dalszego pobytu w placówce wszystkich wychowanków. Pozostałe informacje, tj.: aktualna sytuacja wychowanków: szkolna, zdrowotna, rodzinna i prawna, znajdują się w dokumentach pod nazwą: „Wniosek zasadności pobytu wychowanka w NPOW *Przystań* w Małachowie” (**zał. nr 4**). We wniosku, w części dotyczącej postanowień zespołu, wymienione zostały min.: „przenieść do innej placówki socjalizacyjnej” i „przenieść do placówki o charakterze /jakim/” – proponujemy słowo „przenieść” zastąpić słowem: „umieścić”. W sytuacji, kiedy zespół zdecyduje o konieczności umieszczenia dziecka w innej placówce, w tym innej socjalizacyjnej – winno się znaleźć odpowiednie uzasadnienie. Przy czym zdaniem kontrolujących umieszczanie dziecka po raz kolejny w innej placówce tego samego typu powinno się odbywać tylko w sytuacjach wyjątkowych (np. w przypadku łączenia rodzeństw, ze względu na większe możliwości kontaktowania się rodziców z dzieckiem lub z innych ważnych powodów). W posiedzeniu zespołu, o którym mowa poza pracownikami placówki uczestniczyli również pracownicy PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim. W posiedzeniach nie uczestniczył przedstawiciel Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, który zgodnie z art. 137 ust. 1 pkt. 4 winien wchodzić w skład zespołu.

W roku 2014 oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce dokonano również na posiedzeniu zespołu, który miał miejsce w styczniu bieżącego roku.

Ponadto w placówce odbywają się również posiedzenia zespołów, na których omawiana jest aktualna sytuacja konkretnych wychowanków. Zespoły te odbywają się w sytuacjach nadzwyczajnych.

Pierwsze posiedzenie zespołu, po umieszczeniu dziecka w placówce, odbywa się w ciągu 7 dni od dnia przybycia dziecka.

Podsumowując stwierdzić należy, że zespół funkcjonuje prawidłowo. Kontrolujący poinformowali dyrektora o konieczności przesyłania kolejnych wniosków dotyczących zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce do sądu, zgodnie z art. 138 ust 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania.

W okresie objętym kontrolą w placówce umieszczonych było łącznie 30 wychowanków w wieku od 6 lat do 21 lat. Pięciu wychowanków jest pełnoletnich. Wśród wychowanków jest 2 dzieci poniżej 10 r. ż. (w tym: 1 dziecko – 6 lat, 1 dziecko – 9 lat). Dziewięcioletnie dziecko zostało przyjęte z rodzeństwem, które jest w wieku powyżej 10 r. ż. Natomiast sześciolatnie zostało skierowane do placówki ze względu na brak możliwości umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej. Wśród wychowanków jest: 3 rodzeństwa 2-osobowe, 2 rodzeństwa 4-osobowe i 1 rodzeństwo 3-osobowe. Wychowankowie pochodzą z następujących powiatów: ostrowieckiego – 22, skarżyskiego – 7, sandomierskiego – 1. Większość wychowanków, tj. 24 osoby, przed umieszczeniem w Placówce „Przystań” przebywało w domu rodzinnym pod opieką rodziców/rodzica. Pozostała 6 dzieci przed umieszczeniem w Placówce przebywała w pieczy zastępczej: 5 dzieci w rodzinie zastępczej oraz 1 wychowanek w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. Jedenastu spośród wychowanków to pól sieroty.

Wszyscy wychowankowie przebywający aktualnie w placówce, umieszczeni zostali w niej na podstawie postanowień sądu.

Od stycznia 2014 r. do dnia kontroli, placówkę opuściło 5 wychowanków: 4 się usamodzielniało, 1 wychowanek umieszczony został w rodzinie zastępczej.

Placówka przygotowując wychowanków do usamodzielnienia, stara się to robić od momentu przyjęcia dziecka do placówki, poprzez powierzanie im różnych obowiązków takich jak w typowym domu rodzinnym. Ponadto starsi wychowankowie sami udają się na wizyty do lekarza oraz do różnych instytucji publicznych w celu załatwienia drobnych spraw urzędowych, np.: złożenie wniosku o mieszkanie socjalne.

W trakcie kontroli przeanalizowano programy usamodzielnienia 5 wychowanków. Programy zostały opracowane zgodnie z terminem określonym w rozporządzeniu MPiPS z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie. W przypadku jednego programu brak było podpisu dyrektora Placówki, natomiast w przypadku 3 - brak zatwierdzenia przez PCPR. Również wskazanie opiekuna usamodzielnienia odbyło się zgodnie z terminem określonym w/w rozporządzeniu, jednak w jednym przypadku brak było oświadczenia opiekuna usamodzielnienia o wyrażeniu zgodny na pełnienie tej funkcji. W trakcie kontroli wszystkie powyższe braki zostały uzupełnione.

Praca opiekuńczo-wychowawcza w placówce prowadzona jest w oparciu o Plan Pracy Niepublicznej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej *Przystań* w Małachowie na rok

2014/2015". Plan uwzględnia zadania główne i szczegółowe do realizacji, w tym: opiekuńczo-wychowawcze, dydaktyczne, kulturalne, terapeutyczno-rehabilitacyjne i in. Wyznaczone zostały również konkretne osoby za realizację poszczególnych zadań, osoby współodpowiedzialne oraz termin realizacji. Plan zaakceptowany jest przez dyrektora i wszystkich wychowawców.

Całodobową opiekę i wychowanie wychowankom zapewnia wykwalifikowana kadra tj.: 10 wychowawców (w przeliczeniu na 1 wychowawcę przypada 3 dzieci). Ponadto w placówce zatrudnieni są również specjaliści: psycholog, koordynator do spraw pedagogicznych, pracownik socjalny i pielęgniarka. W/w osoby zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej posiadają kwalifikacje do pracy na stanowiskach, na których są zatrudnieni.

Opiekę nad dziećmi w ciągu dnia sprawuje co najmniej 2 wychowawców. Liczba wychowawców dostosowana jest do liczby aktualnie przebywających na terenie placówki dzieci – jednak nie mniej niż 2 wychowawców na 20 wychowanków.

W godzinach nocnych opiekę nad 12 wychowankami sprawuje jeden wychowawca – co jest zgodne z § 20 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, który mówi, iż (...) *w placówce opiekuńczo – wychowawczej (...), w której przebywa więcej niż 14 dzieci, w godzinach nocnych, opiekę sprawują co najmniej 2 osoby pracujące z dzieckiem, w tym 1 wychowawca.* W związku z ustawowym wymogiem dokonywania co najmniej trzykrotnego obchodu placówki podczas dyżuru nocnego – w placówce prowadzony jest: „Zeszyt Opiekuna Nocnego”. W zeszycie tym, wychowawcy sprawujący opiekę nocną – wpisują datę, ilość dzieci aktualnie przebywających na terenie placówki, godzinę obchodu, spostrzeżenia i uwagi z obchodu oraz podpisują się. Zeszyt został wprowadzony Zarządzeniem Nr 02/04/2013 Dyrektora NPOW *Przystań* w Małachowie, z dnia 08.03.2013 r. (**zał. nr 5**). Należy również zaznaczyć, że placówka posiada monitoring, w pomieszczeniach ogólnodostępnych (t.j.: korytarze).

Liczba wychowawców sprawujących opiekę nad dziećmi uzależniona jest od liczby wychowanków, i tak np.: w święta i weekendy, kiedy to na terenie placówki przebywa więcej wychowanków – wówczas na dyżurze nocnym jest dwóch wychowawców.

W celu zapewnienia jak najlepszej opieki i bezpieczeństwa wychowankom, placówka opracowała Regulamin zwalniania krótko i długo-terminowego wychowanka placówki (**zał. nr 6**). Zgodnie z którym tylko wychowankowie w wieku powyżej 15 roku życia mogą samodzielnie opuszczać placówkę. Natomiast dzieci młodsze mogą opuszczać placówkę tylko pod opieką wychowanków, którzy ukończyli co najmniej 16 lat. Każde wyjście wychowanka

odnotowywane jest w rejestrze wyjść. Regulamin określa ponadto zasady odwiedzin wychowanków u znajomych, konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad Regulaminu oraz zasady urlopowania. Wszystkie urlopowania odnotowywane są w zeszycie zwolnień przez wychowawców.

W § 2 ust. 8 Regulaminu zwalniania istnieje zapis: „w przypadku niesystematycznego realizowania obowiązku szkolnego: nie chodzenia do szkoły; nie przygotowywania się do zajęć szkolnych; nie właściwego zachowania się na terenie placówki i szkoły, urlopowanie takie może być niewykonane, z zasadą poinformowania o tym fakcie Sądu Rodzinnego wydającego stosowną zgodę”. Zapis ten, zdaniem kontrolujących jest niezgodny z prawem dziecka do kontaktu z rodzicami i bliskimi. Ponadto jest to niezgodne z zadaniem ustawowym placówki, jakim jest podejmowanie działań przez placówkę na rzecz utrzymywania kontaktów z rodziną. Poza tym zapis ten świadczy o tym, że jest to forma kary dla dziecka, a karą nie może być zakaz kontaktu dziecka z rodzicami/rodziną i bliskimi. Po analizie dokumentacji dotyczącej zwolnień wychowanków – kontrolujący stwierdzili, że jest ona prowadzona nierzetelnie, niesystematycznie – co powoduje, że jest ona mało wiarygodna. W dokumentacji, o której mowa stwierdzono następujące braki: nieaktualne wpisy, brak dat od kiedy do kiedy będzie urlopowanie, brak godzin powrotów wychowanków do placówki, brak podpisów wychowawców dokonujących wpisów i wychowanków, itp.

Podsumowując stwierdzić należy, że poza brakami formalnymi w dokumentacji, placówka zapewnia wychowankom właściwą opiekę zarówno w ciągu dnia jak i w porze nocnej.

Praca wychowawcza prowadzona jest w oparciu o indywidualną dokumentację każdego wychowanka, tj.: plany pomocy, karty pobytu, dokumentację specjalistów. Ponadto praca wychowawcza opiera się na zasadach ustalonych w Regulaminie Wychowanków. Regulamin zawiera oczekiwania placówki względem wychowanka, min.: zaakceptowanie pobytu w placówce, świadome włączenie się w proces własnego wychowania, szacunek do pracowników i współmieszkańców, dbanie o porządek i mienie placówki, przestrzeganie obowiązujących regulaminów. Zapisy regulaminu nie budziły wątpliwości kontrolujących. W placówce stosowany jest system kar i nagród - z zachowaniem zasady, że „brak nagrody to kara”. W placówce stosuje się następujące kary: upomnienie, zakaz udziału w wycieczkach, obozach, cofnięcie obiecanej, a niezrealizowanej nagrody, pozbawienie lub ograniczenie spotkań z osobami z zewnątrz (nie dotyczy rodziny i opiekunów), zawieszenie kieszonkowego. Natomiast za rażące łamanie zasad obowiązujących - placówka może wystąpić do sądu o zmianę środka wychowawczego. Za zachowania właściwe,

wychowankowie są nagradzani poprzez: zwiększenie kwoty na zakup odzieży, zwiększenie kieszonkowego, indywidualne wyjście np. na imprezę, przyznanie nagrody rzeczowej lub pieniężnej, pochwała, itp.

Codzienna praca wychowawcza jest udokumentowana w dziennikach zajęć prowadzonych dla każdej grupy oddzielnie. W dniach od poniedziałku do piątku - w dziennikach wpisane są czynności dnia codziennego, tj.: pobudka, toaleta poranna, śniadanie, przygotowanie dzieci do szkoły, powrót dzieci ze szkoły, obiad, odrabianie lekcji, zajęcia indywidualne, kolacja, wykonywanie przez wychowanków dyżurów, toaleta wieczorna. Natomiast w święta i dni wolne od nauki wychowankowie mają więcej czasu dla siebie, a wychowawcy organizują im czas wolny, np.: gry i zabawy świetlicowe, spacer, oglądanie TV, korzystanie z internetu i komputera, wyjścia na plac zabaw, rozmowy z dziećmi, zajęcia kulinarne, sportowe, plastyczne i inne, tj.: czytanie bajek.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż dwóch wychowanków sprawia problemy wychowawcze, które przejawiają się w takich zachowaniach jak: samowolne opuszczanie zajęć lekcyjnych i placówki, nie stosowanie się do Regulaminu zwolnień krótko i długo-terminowych, wracanie do placówki pod wpływem alkoholu, kontakt z narkotykami. W przypadku jednego chłopca – zostanie on najprawdopodobniej umieszczony w MOS. W stosunku do wychowanków, placówka podejmowała szereg działań specjalistycznych: terapeutycznych, psychologiczno-pedagogicznych i wychowawczych, które miały na celu wyeliminowanie zachowań niepożądanych. W związku z brakiem pozytywnych zmian w zachowaniu jednego z wychowanków- placówka będzie zmuszona umieścić go w MOS.

Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Przystań” w celu realizacji swoich zadań współpracuje ze wszystkimi instytucjami wspierającymi pracę wychowawczą: sądami, PCPR-ami, ośrodkami pomocy społecznej, z terenu których pochodzą dzieci, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, a także stowarzyszeniami i fundacjami działającymi w obszarze pieczy zastępczej i pomocy społecznej.

3. Zaspakajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Przystań” z Małachowa zaspakaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoje mieszkalnych** 1, 2, 3 i 4 – osobowych, wyposażonych w odpowiednie meble, tj.: tapczany, biurka, szafy ubraniowe, szafki. Pokoje są odpowiednio oświetlone, a ich

powierzchnia zapewnia przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Poza meblami, w pokojach znajdowały się zabawki, książki i inne rzeczy osobiste wychowanków. W pokojach było czysto;

- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny** - placówka dysponuje 6 łazienkami, z czego w 3 są pralki i suszarki. Wychowankowie mają do dyspozycji 6 toalet, zapewniających intymność podczas korzystania z nich; w/w pomieszczeniach było czysto;
- **miejsca do nauki** – wychowankowie mogą uczyć się w pokojach mieszkalnych lub świetlicach. Wszystkie te pomieszczenia dostosowane są do odrabiania lekcji i nauki;
- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** – w placówce są trzy aneksy kuchenne, wyposażone w odpowiednie meble i sprzęt AGD, gdzie wychowankowie mają możliwość samodzielnego przygotowywania posiłków.
- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – placówka dysponuje następującymi pomieszczeniami, w których dzieci mogą spożywać posiłki, spotykać się i wypoczywać: aneksami kuchennymi (po jednym w każdej autonomii), pokojami wypoczynkowymi (po 1 na każdej autonomii), świetlicą, salą komputerową, salą gimnastyczną i siłownią. Ze wszystkich pomieszczeń wychowankowie mogą korzystać w czasie wolnym od nauki. Wszystkie pomieszczenia są odpowiednio wyposażone oraz estetycznie urządzone;
- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – dzienna stawka żywieniowa na jednego wychowanka wynosi 17,50 zł. Placówka zapewnia wychowankom 5 posiłków dziennie: I i II śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację. Po analizie jadłospisów za okres od 16-22.06.2014, 22-28.09.2014, 20–26.10.2014r. - kontrolujący stwierdzili, że posiłki są zróżnicowane i urozmaicone. Wychowankowie, z którymi rozmawiali kontrolujący twierdzili, że posiłki są smaczne i w wystarczającej ilości.

Wychowankowie samodzielnie przygotowują sobie śniadania i kolację pod nadzorem opiekuna, natomiast obiady dostarczane są przez firmę cateringową wyłonioną w zapytaniu ofertowym. Ponadto placówka zapewnia wychowankom swobodny

dostęp do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę. W trakcie kontroli, w aneksach znajdowały się: masło, dżem, wędlina, jajka, mleko, chleb, herbata, cukier. W placówce uwzględnia się propozycje wychowanków w planowaniu posiłków, szczególnie jeśli chodzi o posiłki przygotowywane w placówce, tj. śniadania, kolacje i podwieczorki. Dodatkowo organizowane są w placówce zajęcia kulinarne, w których wychowankowie chętnie uczestniczą.

- **dostępu do opieki zdrowotnej, a także produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** – opiekę lekarza pierwszego kontaktu wychowankom zapewnia Niepubliczny Ośrodek Zdrowia „Pacjent” w Ćmielowie. Wszystkie dzieci są objęte systematyczną opieką lekarza stomatologa. Wychowankowie przebywający aktualnie w placówkach korzystali/korzystają z konsultacji lekarzy specjalistów, tj.: dermatologa, ortopedy, nefrologa, okulisty, neurologa, endokrynologa, kardiologa, psychiatry. Spośród aktualnie przebywających w placówce wychowanków – 6 przebywało w szpitalach, w tym: 4 osoby w szpitalu psychiatrycznym w celu zdiagnozowania i zmiany leków, 2 wychowanków w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Końskich.

Spośród wychowanków - 6 przyjmuje leki zlecone przez lekarza. Troje spośród wychowanków posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (w tym dwoje w stopniu umiarkowanym i 1 w stopniu znacznym). W przypadku jednego wychowanka Placówka jest w trakcie ustalania orzeczenia o niepełnosprawności.

- **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dzieci, a także dostępu do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych** – dzieci uczestniczą w następujących zajęciach:
  - korekcyjnych/kompensacyjnych/wyrównawczych – Są to zajęcia prowadzone na terenie szkół, do których uczęszczają wychowankowie. Zajęcia te odbywają się głównie z przedmiotów szkolnych, z którym dzieci sobie nie radzą;
  - zajęcia pozalekcyjne organizowane na terenie placówki – uczestniczy w nich większość dzieci i są to następujące zajęcia: kulinarne, sportowe, plastyczne lub typowe zajęcia świetlicowe (gry, puzzle itp.);

- zajęcia pozalekcyjne poza placówką – wychowankowie są członkami klubów piłki nożnej, uczestniczą w zajęciach z Hip Hopu oraz nauki gry na pianinie. Wychowankowie przebywający w MOS, MOW i SOSW mają organizowane zajęcia na terenie ośrodków.

Poza zajęciami, w których uczestniczą wychowankowie, placówka organizuje różnego rodzaju imprezy, a także wypoczynek letni i zimowy dla wychowanków (kolonie, obozy.). W bieżącym roku część wychowanków wakacje spędziła na dwóch obozach organizowanych przez ZHP w Kielcach oddział w Opatowie, dwóch obozach terapeutycznych nad morzem dla 2 wychowanków, oraz wyjeździe zorganizowanym we własnym zakresie w Ośrodku Wypoczynkowym „Lotnik” w Golejowie.

- **odzieży, obuwia i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego dziecka, środków higieny osobistej, podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** – placówka w bieżącym roku kalendarzowym na zakup odzieży, obuwia i bielizny przeznaczyła już 25.357,86 zł., co średnio w przeliczeniu na jednego wychowanka stanowi kwotę 850,00 zł miesięcznie. Do końca roku planowane są jeszcze drobne zakupy tak, aby łączna stawka wykorzystana na dziecko wyniosła 1.000 zł. w skali roku.

W trakcie oględzin pokoi mieszkalnych wychowanków – kontrolujący stwierdzili, że wychowankowie posiadali niezbędną ilość odzieży, obuwia i bielizny dostosowaną do wieku rozwojowego dziecka i pory roku. Odzież i bielizna znajdowały się w szafach ubraniowych, w pokojach wychowanków, a obuwiu w szafce na korytarzu. Każdy zakup odzieży, obuwia odnotowywany jest w karcie zapotrzebowania odzieżowego (zał. nr 7). Starsi wychowankowie mogą samodzielnie dokonywać zakupów odzieży, obuwia i bielizny.

Wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej, tj.: mydło lub żel do kąpieli, pastę do zębów, szampony, dezodoranty, gąbki do mycia, szczoteczki do mycia zębów, a także inne w zależności od indywidualnych potrzeb wychowanków. Większość wychowanków przechowuje środki w szafkach w swoich pokojach.

Dyrektor zapewnił, że wszyscy wychowankowie są na bieżąco wyposażeni w podręczniki oraz przybory szkolne.

- **kieszonkowego (kwoty pieniężnej do dysponowania dla dzieci pow. 5 r. ż., nie niższą niż 8% kwoty 1000 zł. ustalonej przez dyrektora placówki co miesiąc)** – wszyscy wychowankowie otrzymują kieszonkowe, które wynosi 40 zł. Zasady

przyznawania i wypłacania kieszonkowego określa „Regulamin kieszonkowego”, który precyzuje w jakich sytuacjach kwota kieszonkowego jest zmniejszana/zawieszana/podwyższana. W trakcie analizy Regulaminu zwrócono uwagę na nieaktualny zapis dotyczący kwoty podstawy kieszonkowego oraz zapis § 4 pkt 6) mówiący o zawieszeniu wypłaty kieszonkowego, przy którym brakowało sformułowania na jaki okres zostaje zawieszona. W trakcie kontroli dokonano poprawek i uzupełnienia w/w zapisów.

Odbiór kieszonkowego – wychowankowie potwierdzają własnoręcznym podpisem.

- **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego i opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych** – wszyscy wychowankowie placówki realizują obowiązek szkolny na różnych poziomach nauczania, w szkołach podstawowych uczy się – 5 wychowanków (w tym 2 osoby w SOSW w Jałowesach), w gimnazjach – 14 wychowanków (w tym: 1 w MOW, 5 w MOS, 3 w SOSW), w szkołach zawodowych – 3 (w tym: 1 w SOSW, 1 w schronisku dla nieletnich), w technikum – 3 wychowanków, w liceum – 3 wychowanków. Placówka pokrywa opłaty za pobyt 13 wychowanków w bursach/internatach, w wysokości od ok. 200 zł do 250 zł miesięcznie. W nauce pomagają wychowankom głównie wychowawcy.
- **pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** – placówka pokrywa koszty dojazdu wychowanków głównie do szkół i domów rodzinnych.
- **respektowanie praw wychowanków:** Placówka przestrzega praw dziecka – prawa dziecka zapisane zostały w regulaminie organizacyjnym i są one następujące:
  - ochrony i poszanowania godności oraz życzliwego i podmiotowego traktowania;
  - wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących jego osoby;
  - swobodnego wyrażania poglądów, w szczególności na temat życia w Placówce, a także przekonań światopoglądowych i religijnych;
  - stałego zamieszkania i codziennego wyżywienia,
  - otrzymania indywidualnej odzieży i innych niezbędnych przedmiotów osobistego użytku;
  - otrzymania podręczników i przyborów szkolnych oraz zabawek,
  - uzyskania pomocy w uzupełnianiu braków w nauce,

- przynależności do szkolnych organizacji społecznych,
- uczestniczenia, za zgodą wychowawcy, w różnych zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- utrzymania kontaktu z rodzicami i krewnymi, rówieśnikami ze środowiska, rodzinami zaprzyjaźnionymi i instytucjami patronackimi,
- przebywania w autonomiach wraz z rodzeństwem,
- otrzymywania kieszonkowego, renty rodzinnej bądź alimentów na oddzielne konto,
- zachowania na własność odzieży i innych przedmiotów pozostających w ich osobistym użytkowaniu – przy przejściu pod opiekę rodziców, rodziny zastępczej lub innej placówki opiekuńczo – wychowawczej.

W Placówce działa samorząd wychowanków, który stoi na straży praw wychowanków. Zgodnie z regulaminem do zadań samorządu wychowanków należy również m.in.: „organizowanie wychowanków do jak najlepszego wypełniania obowiązków szkolnych, przedstawianie dyrektorowi placówki opinii i potrzeb wychowanków, współdziałanie z dyrektorem w zakresie organizowania czasu wolnego” itp. Ponadto wychowankowie mają wśród kadry pracowników osobę, której ufają, do której mogą się zgłosić z każdą nurtującą ich sprawą. Oprócz tego spośród wychowawców wybrany został opiekun samorządu wychowanków, który darzony jest dużym zaufaniem przez wychowanków. Wychowankowie mają również stały dostęp do telefonu i w każdej chwili mogą z niego skorzystać wzywając np. pomoc, gdy dzieje Im się krzywda.

4. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną.

Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Placówka zabiega o to, by rodzice utrzymywali kontakt ze swoimi dziećmi, zarówno podczas odwiedzin w placówce, kontakt telefoniczny jak i poprzez urlopowanie.

Regularne, osobiste kontakty z rodzicami i osobami bliskimi utrzymuje 8 wychowanków. Pozostałe 22 dzieci utrzymuje sporadyczny kontakt z członkami rodziny częściej niż raz w roku. Spośród wszystkich wychowanków - 14 dzieci ma stałe urlopowania do domów rodzinnych, natomiast z urlopowania co dwa tygodnie korzysta jeden wychowanek. Pozostałe dzieci domy rodzinne odwiedzają w okresie świąt, ferii itp. Wszystkie urlopowania do rodziny odbywają się za zgodą sądu. Natomiast należy nadmienić,

że czasami placówka pozwala na krótkotrwałe wizyty dzieci w domu rodzinnym pod nadzorem wychowawcy. Pełnoletni wychowankowie sami odwiedzają rodziny.

W ramach realizacji powyższego zadania pracownik socjalny prowadzi dla każdego wychowanka zeszyt kontaktów z rodziną. Z informacji zawartych w zeszytach wynika, iż pracownik socjalny odwiedza rodziny wychowanków w trakcie urlopowania dzieci do domu rodzinnego, ponadto utrzymuje również stały kontakt telefoniczny z rodzinami wychowanków. Oprócz tego wychowawcy również w swoich zeszytach odnotowują kontakty wychowanka z rodziną.

Na terenie placówki odbywają się różnego rodzaju spotkania oraz imprezy okolicznościowe na które zapraszani są rodzice oraz osoby bliskie.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z dyrektorem placówki, wychowawcami i wychowankami placówki,
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego Placówki i Statutu, planów pracy z dzieckiem i kart pobytu, dokumentacji prowadzonej przez specjalistów, ewidencji wychowanków, diagnoz psychofizycznych dziecka, akt osobowych wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, regulaminów wewnętrznych placówki, list wypłat kieszonkowego, kart odzieżowych i faktur z zakupów odzieży i obuwia, jadłospisów, dokumentacji medycznej wychowanków, dokumentacji dotyczącej kontaktów dziecka z rodzicami, informacji pisemnych przygotowanych przez placówkę na okoliczność kontroli,
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Ocena realizacji przez placówkę zadań, w kontrolowanym zakresie:

1. Przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki - zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami w zakresie braków formalnych w dokumentacji (o których mowa w treści wystąpienia).
2. Przestrzegania standardów opieki i wychowania - zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami w zakresie sprawowania opieki (dot. prowadzonej dokumentacji w tym zakresie, o której mowa w treści wystąpienia).
3. Zaspakajania potrzeb dzieci i respektowania ich praw - zadanie realizowane jest prawidłowo.
4. Działań placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną – zadanie realizowane jest prawidłowo.

Mając na uwadze powyższe wydaje się następujące zalecenia:

1. Prowadzić rzetelnie i systematycznie dokumentację dotyczącą opuszczania placówki przez wychowanków.
2. Zmodyfikować Regulamin zwalniania krótko i długo-terminowego wychowanka placówki, w ten sposób, by jego zapisy nie łamały prawa dziecka do kontaktu z rodziną i były zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. Zmodyfikować karty pobytu zgodnie z zapisami rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Uzupelnąć dokumentację wychowanków o diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pouczenie.

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Galampis Brenda *Anna Konieczna*
.....
(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Renata Szyskińska
.....
DYREKTOR
WZROZDZIAŁU KONTROLI

